

ORDIN NR. 5113 pentru aprobarea

Metodologiei privind managementul riscurilor de coruptie

in cadrul Ministerului Educatiei Nationale si al institutiilor si unitatilor subordonate/coordinate a caror activitate vizeaza invatamantul preuniversitar

Legislație:

- Legea educatiei nationale nr. 1/2011, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul functionarilor publici, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Legea nr. 7/2004 privind Codul de conduita a functionarilor publici, republicata;
- Legea nr. 477/2004 privind *Codul de conduita a personalului contractual din autoritatile si institutiile publice*;
- Legea nr. 251/2004 privind unele masuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor actiuni de protocol in exercitarea mandatului sau a functiei;
- Legea nr. 161/2003 privind unele masuri pentru *asigurarea transparentei in exercitarea demnitatilor publice, a functiilor publice si in mediul de afaceri, preventirea si sanctionarea coruptiei, cu modificarile si completarile ulterioare*
- Legea nr. 115/1996 pentru declararea si controlul averii demnitarilor, magistratilor, a unor persoane cu functii de conducere si de control si a functionarilor publici, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Legea nr. 78/2000 pentru *preventirea, descoperirea si sanctionarea faptelor de coruptie*, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Legea nr. 571/2004 privind *protectia personalului din autoritatile publice, institutiile publice si din alte unitati care semnaleaza incalcatiile legii*;
- *Ordonanta de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006*, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Ordinul presedintelui Agentiei Nationale a Functionarilor Publici nr. 1.200/2013 privind monitorizarea respectarii normelor de conduită de către functionarii publici și a implementării procedurilor disciplinare;
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 946/2005 pentru aprobarea *Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entitatile publice si pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial*, republicat, cu modificarile ulterioare;
- Hotărarea Guvernului nr. 185/2013 privind organizarea si functionarea Ministerului Educatiei Nationale, cu modificarile si completarile ulterioare

Definiții:

a)structuri ale Ministerului Educatiei Nationale - structuri ale aparatului central al Ministerului Educatiei Nationale si *institutii si unitati subordonate/coordinate a caror activitate vizeaza invatamantul preuniversitar*, respectiv structuri subordonate acestora ai caror conduceri au calitatea de ordonatori de credite;

b)unitate de munca - *forma de organizare structurala ce reuneste un ansamblu de angajati care realizeaza acelasi gen de activitati, permitand in consecinta expunerea la riscuri similare.*

Art. 3. - Activitatile de management al riscurilor de coruptie au drept **scop** atingerea obiectivelor:

- a)promovarea *integritatii, transparentei institutionale si a bunei desfasurari a activitatilor specifice*;
- b)stabilirea *prioritatilor de interventie in domeniul preventirii coruptiei*;
- c)asumarea *raspunderii de catre personalul de conducere cu privire la implementarea masurilor de preventire/control al riscurilor de coruptie*.

Art. 4. - Managementul riscurilor de coruptie presupune parcurgerea urmatoarelor etape:

a)instruirea persoanelor din sfera educatiei (cadre didactice, personal de conducere, membri ai consiliilor de administratie cu privire la modalitatile de prevenire si combatere a coruptiei, la importanta integritatii);

b)pregatirea activitatilor;

c)identificarea si descrierea riscurilor de coruptie;

d)evaluarea riscurilor de coruptie;

e)determinarea si implementarea masurilor de prevenire/ control;

f)monitorizarea si revizuirea periodica a riscurilor;

g)reevaluarea riscurilor.

Art. 5. - (1) In vederea realizarii activitatilor de management al riscurilor de coruptie, sefii structurilor Ministerului Educatie Nationale dispun, prin decizie, constituirea de **comisii pentru prevenirea actelor de coruptie in educatie**, denumite in continuare comisii.

Componenta

a)coordonatorul comisiei este **conducatorul structurii** sau o persoana desemnata de catre acesta;

b)membrii comisiei sunt desemnati din randul personalului de conducere sau sunt persoane desemnate de la nivelul principalelor directii, servicii, birouri ori similare;

c)seful/reprezentantul structurii de control managerial intern;

d)seful/reprezentantul structurii de management resurse umane - la nivelul structurii subordonate/coordonate;

e)consilierul pentru integritate; *Consilierul pentru integritate se desemneaza prin dispozitie a conducatorului structurii din randul personalului care respecta normele de deontologie profesionala, procedurile de lucru in activitatea desfasurata sau prevederile legale privind incompatibilitatile, interdictiile, declararea averilor ori conflictul de interese.*

f)secretarul comisiei, numit de coordonatorul comisiei; secretarul comisiei este si persoana responsabila cu raportarea stadiului de implementare a Strategiei anticoruptie in educatie.

Stadiul de implementare a măsurilor de prevenire/control a/al riscurilor de coruptie din sistemul educational este monitorizat de catre Comisia Nationala pentru Prevenirea Actelor de Coruptie in Educatie. Componenta si regulamentul de functionare a acesteia sunt aprobatte prin ordin al ministrului.

Art. 8. –

(1) **Consilierul pentru integritate** are urmatoarele **atributii**:

a) prezinta materialele transmise de catre Ministerul Educatie Nationale cu privire la activitatea de prevenire si combatere a coruptiei personalului din structurile aflate in subordinea/coordonarea Ministerului Educatie Nationale;

b)tine evidenta nominala a personalului care participa la activitatile de informare si de instruire anticoruptie

c)propune sefului structurii organizarea si desfasurarea unor activitati de instruire;

d)sprijina membrii comisiei in realizarea activitatilor de monitorizare, evaluare/reevaluare a riscurilor ori de realizare a studiilor de caz.

(2) Fisa postului persoanei desemnate consilier pentru integritate se actualizeaza cu atributiile prevazute la alin. (1) ori de cate ori este necesar, in conditiile legii.

Fiecare comisie beneficiaza de sprijinul coordonatorilor unitatilor de munca.

Pregatirea activitatilor:

- (1)a)**constituirea** si stabilirea componentei **comisiilor**;
b)**informarea personalului** privind prevederile prezentei metodologii;
c)**instruirea membrilor comisiei** cu privire la aspectele conceptuale si metodologice specifice managementului riscurilor de coruptie;
d)**fixarea principalelor repere ale activitatilor**: delimitarea unitatilor de munca ce se includ in procesul de analiza, rolul si responsabilitatile fiecarui membru al comisiei, precum si planificarea, desfasurarea si evaluarea activitatilor.

(2) Activitatile stabilite conform alin. (1) lit. d) sunt prevazute in Fisa pentru stabilirea sarcinilor, responsabilitatilor si planificarea activitatii comisiei, prevazuta in anexa nr. 1.

Identificarea si descrierea riscurilor de coruptie

Art. 13. - (1) *Identificarea si descrierea riscurilor constau in evidențierea amenintarilor de coruptie, precum si a vulnerabilitatilor/cauzelor prezente in cadrul activitatilor curente*

Art. 14. - (1) *Pentru identificarea opiniilor cu privire la riscurile de coruptie si eficacitatea masurilor de preventie/control existente, membrii comisiei realizeaza chestionarea intregului personal de conducere de la nivelul structurii Ministerului Educatiei Nationale, exclusiv a coordonatorilor unitatilor de munca,*
(Chestionarul pentru identificarea amenintarilor- anexa nr. 2)

(2) Informatiile rezultante din analiza chestionarelor se utilizeaza in activitatile ulterioare de management al riscurilor de coruptie.

Art. 15. - Membrii comisiei analizeaza obiectivele specifice, completand, **Fisa de analiza a activitatilor vulnerabile la coruptie**, prevazuta in anexa nr. 3.

Art. 16. - (1) *Potrivit prezentei metodologii sunt considerate vulnerabile la coruptie toate activitatile care prezinta slabiciuni in sistemul de control intern/managerial, de natura a fi exploatare de catre angajatii structurii sau de catre terti, pentru comiterea unor fapte de coruptie.*

(2) *In procesul de analiza vor fi incluse urmatoarele categorii de activitati, dupa caz:*

- a)contacte frecvente cu exteriorul institutiei, cu diversele categorii de beneficiari ai serviciilor publice;
- b)gestionarea fondurilor externe ale programelor/proiectelor, a fondurilor comitetului de parinti;
- c)gestionarea informatiei - detinerea si utilizarea informatiei, accesul la informatii confidentiale, gestionarea informatiilor clasificate;
- d)gestionarea mijloacelor financiar-contabile;
- e)achizitia/gestionarea de bunuri, servicii si lucrari;
- f)gestionarea si functionarea bunurilor aflate in administrare si a bazei materiale a unitatii de invatamant;
- g)acordarea unor aprobari ori autorizatii;
- h)gestionarea actelor de studii si a documentelor de evidenta scolară;
- i)indeplinirea functiilor de control, monitorizare, evaluare si consiliere;
- j)competenta decizionala exclusiva;
- k)recrutarea si selectia personalului;
- l)constatarea de conformitate sau incalcare a legii, aplicarea de sanctiuni;
- m)constituirea claselor/transferul elevilor;
- n)gestionarea situatiilor scolare;
- o)incheierea situatiei scolare semestriale/anuale a elevilor;
- p)acordarea premiilor, a recompenselor si a distincțiilor elevilor;
- q)respectarea eticii profesionale;
- r)sanctionarea atitudinilor neadecvate functiei de cadre didactice, didactice auxiliare sau personal administrativ;
- s)orice alte activitati prevazute in regulamentele si metodologiile specifice.

Art. 17. - Membrii comisiei intocmesc pentru fiecare activitate inclusa in Fisa de analiza a activitatilor vulnerabile la coruptie, o sinteza a amenintarilor de coruptie susceptibile sa se manifeste in acel context profesional, avand in vedere, cel putin, urmatoarele elemente:

- a)sursele posibile de riscuri de coruptie la care personalul poate fi expus: persoane, grupuri interesate de serviciile oferite, avantajele sau dezavantajele potențiale pentru terți, materiale ori de alta natură, ce pot fi generate de activitățile desfasurate;
- b)actiunile ori demersurile premergătoare savarsirii unei infracțiuni;
- c)fapte de coruptie care au fost comise anterior în cadrul domeniului de activitate;
- d)cazuri de conduită necorespunzătoare sau incalcări ale procedurilor, înregistrate la nivelul structurii.

Fisele de identificare, descriere si evaluare a riscurilor de coruptie, intocmite conform modelului prevazut in anexa nr. 4, se completeaza de catre membrii comisiei, pentru fiecare dintre amenintarile identificate conform art. 17.

Art. 21. - (1) Membrii comisiei intocmesc, in formatul prevazut in anexa nr. 5, un raport de evaluare a cadrului normativ aplicabil domeniului de activitate vizat.

(2) Obiectivele analizei cadrului normativ sunt:

- a)identificarea prevederilor ce contin factori potențiali de manifestare a coruptiei;
- b)avansarea de propunerি pentru eliminarea normelor care favorizeaza sau pot favoriza coruptia;
- c)propunerea unor masuri de prevenire/control pentru a reduce expunerea la riscuri de coruptie.

Art. 23. - *Membrii comisiei identifica si consemneaza in fisele intocmite conform art. 19 eventuale deficiente in cadrul sistemului de control intern/managerial utilizat*, avand in vedere:

- a)constatari rezultante din activitati de control ori sesizari anterioare, care au identificat deficiente ori vulnerabilitati ale sistemului de control intern/managerial, de natura a favoriza aparitia unor fapte de coruptie;
- b)eficacitatea implementarii de catre conducerea structurii/Ministerului Educatiei Nationale a concluziilor si recomandarilor furnizate in urma activitatilor de control;
- c)vulnerabilitati la coruptie pe care tertii le-ar putea exploata in planurile reglementarii, organizarii, desfasurarii si controlului activitatii, al formarii, instruirii si experientei personalului.

Evaluarea riscurilor de coruptie

Art. 25. - Pentru evaluarea riscurilor de coruptie se parcurg urmatoarele etape:

- a)estimarea probabilitati de materializare a riscurilor de coruptie;
- b)determinarea impactului asupra obiectivelor si activitatilor structurii;
- c)aprecierea caracterului adevarat al masurilor de control existente pentru fiecare risc de coruptie;
- d)determinarea expunerii la riscuri si a prioritatii de interventie;
- e)clasificarea si ordonarea riscurilor de coruptie.

Art. 26. - (1) Estimarea nivelului de probabilitate se realizeaza prin aprecierea sanselor de materializare a riscurilor de coruptie in cadrul activitatilor structurii, utilizand informatiile si analizele colectate in etapa de identificare si descriere a riscurilor.

(2) In scopul aratat la alin. (1), membrii comisiei determina si consemneaza in Fisa de identificare, descriere si evaluare a riscurilor de coruptie nivelul de probabilitate, utilizand o scala de evaluare in 5 trepte, corespunzator valorilor si indicatorilor descriptivi asociati acestora, prevazuti in anexa nr. 6.

Art. 28. - Pentru determinarea impactului riscurilor de coruptie, membrii comisiei au urmatoarele responsabilitati:

- a)stabilirea tuturor dimensiunilor posibile ale impactului global, pentru fiecare risc de coruptie identificat conform art. 19;
- b)stabilirea, sub forma procentuala, pentru dimensiunile identificate conform lit. a), a importantei relative a fiecareia in cadrul impactului global;

c) estimarea si consemnarea in Fisa de identificare, descriere si evaluare a riscurilor de coruptie a impactului global in cazul materializarii, utilizand indicatorii descriptivi conform **Scalei de estimare a impactului global al riscului, prevazuta in anexa nr. 7, asociati dimensiunilor prevazute la art. 27.**

Art. 29. - (1) Membrii comisiei evalueaza daca masurile de prevenire/control care se adreseaza riscurilor de coruptie identificate au fost proiectate corespunzator si puse in practica in mod eficient.

(2) Pentru indeplinirea prevederilor alin. (1), membrii comisiei cuantifica si consemneaza in **Fisa de identificare, descriere si evaluare a riscurilor de coruptie nivelul perceput de eficacitate a fiecarei masuri de prevenire/control existente, utilizand corespondenta prevazuta in anexa nr. 8.**

Art. 30. - (1) Membrii comisiei calculeaza **nivelul de expunere la riscuri de coruptie, constand in produsul dintre valorile probabilitatii si impactului global,** completand valoarea rezultata in Fisa de identificare, descriere si evaluare a riscurilor de coruptie.

(2) Utilizand scala de evaluare a expunerii la riscuri de coruptie si corespondenta asociata intersectiei valorilor impactului si probabilitatii, prevazute in **anexa nr. 9,** membrii comisiei stabilesc si consemneaza in Fisa de identificare, descriere si evaluare a riscurilor de coruptie prioritarea de interventie.

Art. 31. - Pe baza prioritatii de interventie, in ordinea valorii nivelului de expunere, membrii comisiei clasifica si ordoneaza riscurile de coruptie in urmatoarele categorii:

a)**riscuri minore, care pot fi considerate tolerabile si inerente activitatilor** Ministerului Educatiei Nationale/structurii, fata de care nu este necesara adoptarea unor masuri suplimentare, ci doar aplicarea celor existente;

b)**riscuri moderate, care pot fi monitorizate sau controlate, prin cresterea eficacitatii masurilor existente ori, dupa caz, prin adoptarea unor masuri suplimentare de prevenire/control;**

c)**riscuri inalte, caracterizate, simultan, cu o mare probabilitate de aparitie si cu o gravitate foarte mare a impactului, care necesita concentrarea atentiei conducerii structurii pentru adoptarea/implementarea unor masuri urgente de prevenire/control adegvate.**

Determinarea si implementarea masurilor de prevenire/control al riscurilor de coruptie

Art. 33. - (1) Principalele categorii de **masuri de prevenire/control** sunt urmatoarele:

a)**masuri preventive** - sunt cele care vizeaza cauzele identificate si au ca rezultat limitarea probabilitatii de comitere a unor fapte de coruptie de catre un tert/angajat interesat:

a.1) masuri de protectie fizica si monitorizare a accesului la informatii, documente ori resurse;

a.2) planificarea si organizarea in mod transparent si usor de verificat a activitatilor si a modalitatii de adoptare a deciziei: separarea responsabilitatilor, aprobarea activitatii, supervizarea, pregatirea personalului cu rol de coordonare;

a.3) supervizarea documentelor intocmite si a performantelor individuale ale personalului;

a.4) separarea atributiilor de autorizare, inregistrare ori revizuire pentru a fi evitate riscurile de coruptie;

a.5) asigurarea comunicarii adegvate catre terti a obligatiilor de conduită a personalului;

a.6) dezvoltarea, comunicarea si monitorizarea aplicarii de proceduri clare in activitatea curenta;

a.7) promovarea schimbarii de atitudine a personalului privind riscurile de coruptie, asigurandu-se informarea si instruirea adegvata privind obligatiile legale si masurile de prevenire/control implementate in vederea minimizarii riscurilor de coruptie;

a.8) dezvoltarea de sisteme informative pentru serviciile oferite;

a.9) promovarea canalelor de sesizare a unor eventuale fapte de coruptie, precum si a masurilor de protectie a personalului stabilite prin **Legea nr. 571/2004** privind protectia personalului din autoritatile publice, institutiile publice si din alte unitati care semnaleaza incalcarile legii;

b)**masuri realizate in scopul depistarii unor eventuale nereguli,** dupa ce riscurile de coruptie s-au materializat:

b.1) realizarea/solicitarea realizarii de catre structurile competente a unor teste de integritate sau alte activitati de verificare a respectarii normelor legale;

b.2) realizarea de ***verificari aleatorii ale documentelor si activitatilor desfasurate;***

b.3) realizarea unor activitati de ***control/verificare privind accesul sau implementarea de informatii in***

bazele de date;

b.4) activitati de control de fond ori tematic, activitati de inventar.

(2) Masurile suplimentare de prevenire/control se propun in scopul de a reduce probabilitatea de materializare ori de a minimiza impactul riscurilor de coruptie, vizeaza, cu prioritate, riscurile inalte si cele moderate si se inscriu in fisele de identificare, descriere si evaluare a riscurilor de coruptie.

Art. 34. - (1) Informatiile rezultante in urma implementarii prezentei metodologii se includ in Registrul riscurilor de coruptie, care se intocmeste de catre comisie, conform modelului prevazut in anexa nr. 10, si se aproba de catre conducatorul structurii

(2) Dupa aprobare, un exemplar al Registrului riscurilor de coruptie, cate un exemplar al fiselor de identificare si descriere a riscurilor de coruptie, precum si al raportului prevazut la art. 18 se transmit Ministerului Educatiei Nationale/inspectoratelor scolare, dupa caz

Monitorizarea si revizuirea riscurilor de coruptie

(2) In vederea realizarii activitatii de monitorizare, anual, pana la 1 decembrie, responsabilitii de risc stabiliți în Registrul riscurilor de coruptie transmit consilierilor pentru integritate rapoarte de evaluare cantitative si calitative privind implementarea masurilor de prevenire/control al riscurilor de coruptie, care contin cel putin urmatoarele informatii:

a)indicatori cantitativi aferenti masurilor propuse pentru prevenirea/controlul riscurilor de coruptie;
b)modificarile intervenite in privinta valorilor de expunere la riscuri de coruptie, corespunzatoare nivelurilor de probabilitate si impact;

c) informatii privind fapte de coruptie sesizate ori constatate in cadrul domeniului de activitate;
d)propunerile de masuri suplimentare de prevenire/control al riscurilor de coruptie;
e)modificari semnificative intervenite in privinta reglementarilor specifice activitatilor desfasurate, de natura a genera analize suplimentare privind eventuale noi riscuri de coruptie.

(3) In situatia aparitiei unor riscuri noi de coruptie, respectiv a unor informatii care pot sa modifice nivelul de expunere ori sa afecteze eficacitatea activitatii de prevenire/control, membrii comisiei intocmesc in mod corespunzator fisele de identificare, descriere si evaluare a riscurilor de coruptie, reluand etapele aferente prevazute in prezenta metodologie.

Art. 38. - (1) Pe baza documentelor rezultante in urma aplicarii masurilor prevazute la art. 37, comisia intocmeste Raportul de monitorizare a riscurilor de coruptie la nivelul Ministerului Educatiei Nationale/structurii.

(2) Activitatea de monitorizare de la nivelul unitatilor de invatamant preuniversitar se finalizeaza prin adoptarea unui registru revizuit la nivelul inspectoratelor scolare. Acesta va fi transmis Ministerului Educatiei Nationale pana la data de 1 februarie a fiecarui an, impreuna cu documentele ce au stat la baza revizuirii acestuia.

Art. 39. - Structurile Ministerului Educatiei Nationale la nivelul carora se produc incidente de integritate transmit Ministerului Educatiei Nationale, in termen de 60 de zile de la luarea la cunostinta, urmatoarele documente:

a)fisa de identificare, descriere si evaluare a riscurilor de coruptie si Registrul revizuit, corespunzator riscului materializat;

b)un raport al sefului nemijlocit al angajatului care a comis fapta, avizat de seful ierarhic, continand informatii privind masurile de control adoptate ulterior incidentului de integritate si de prevenire a unor incidente similare, precum si aprecieri privind cauzele care au stat la baza comiterii faptei.

Documentatia privind implementarea prezentei metodologii se pastreaza de catre consilierul pentru integritate, pentru a fi disponibila in cazul evaluarii activitatii de management al riscurilor de coruptie.

Art. 47. - Aplicatia informatica de monitorizare a riscurilor de coruptie, realizata in cadrul proiectului PODCA „Prevenirea coruptiei in educatie prin informare, formare si responsabilizare“, SMIS 30342, se gestioneaza la nivelul Ministerului Educatiei Nationale si al structurilor sale.